སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་
སེམས་ཙམ་འཇུག་ངོགས།

རྩོམ་པ་པོ།
སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ།

༄༅། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་
སེམས་ཙམ་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

རྩོམ་པ་པོ།

སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ།

སློབ་སྟོན་པ། མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག
རྩོམ་པ་པོ། སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ།
ཞུ་དག་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། མཁན་པོ་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས།
ཁྲ་འགུ་སློབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།
བསྒྲིགས་སྒྲོར་པ། ཁྲ་འགུ་སློབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན།

འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་ཆེན་དཔལ་རིའི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས་འགྲོ་གྲོན་གནང་།
འབྲི་གུང་ལྔ་རིག་རྩོམ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས།
Sponsored by: Rinchen Palri Education Committee
Published by: Drigung Five Sciences Editorial Committee
First Edition: 2024, 300 copies

Drigung Kagyu Rinchen Palri Monastery
P.O. Box: 6739, Chandragiri-12, Kathmandu, Nepal
Phone: +977-9818460769
Email: dkrpeducation@gmail.com

༄། །འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན།། DRIKUNG KYABGON

༄༅། །སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ་ནི། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ བལ་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་གླེ་མི་ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོར་སྐྱེས། ལོ་ངོ་བརྒྱད་ལ་སོན་པ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་བལ་ཡུལ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ངེས་དོན་རིན་ཆེན་དཔལ་རི་དགོན་དུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་༸སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་བསོད་ནམས་འགྱུར་འཕེལ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོས་མིང་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དེར་ཚོ་ག་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་བློ་འཛིན་དང་། ཐུན་མོང་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་དང་སྙན་ངག བསྡུས་གྲྭ་དང་ཚད་མ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོར་དེ་དགོན་བཤད་གྲྭར་བཞུགས་ནས་དབུ་མ་དང་པར་ཕྱིན། ཚད་མ་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་ལྔ་གཙོ་བྱས་པའི་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་མདོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། རྒྱུད་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ལོ་དགུའི་རིང་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོར་བཤད་གྲྭའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་གནས་ཐོབ་ཐོག། ད་ལྟ་བལ་ཡུལ་དུ་ལུམྦི་ནི་ནང་པའི་ཚེས་མཐོའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁྲོད་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་སེམས་ཙམ་འཇུག་རྟོགས་ཞེས་པ་ནང་དོན་སྟེ་ཚན་ ༣༡ ཡོད་པ་རྩོམ་སྒྲིགས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་འདུག་པས། འདིས་སྤྱི་བྱེའི་བསྟན་པའི་དོན་རླབས་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་ཏེ།

༸རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་པའི་མཚན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས།
བོད་ཤིང་འབྲུག་ ༢༠༢༤ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ བཟང་པོར།། ||

༄ དཀར་ཆག

ཀ༽ ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན།

༡- མཚན་དོན། 02

༢- འགྱུར་ཕྱག 03

ཁ༽ བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན།

1. སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 05

༡- སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པ། 05

༢- ཐུན་མོང་གི་སྣང་བ། 13

༣- ཐུན་མིན་གྱི་སྣང་བ། 16

2. མདོ་སྡེ་པས་དེ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ། 19

3. རྩོད་པའི་ལན། 23

4. དཔེ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་སེམས་སྣང་དུ་བསྟན་པ། 26

5. དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་བཞི། 30

6. དམྱལ་སྲུང་དུད་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀག་པ། 33

7. དམྱལ་སྲུང་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ། 36

8. བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བར་བསྟན་པ། 37

9. མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ལུང་གི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ། 40

10. མདོ་སྡེའི་ལུང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ། 41

11. རྣམ་རིག་དང་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ། 44

12. སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཚུལ། 45

13. རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཚུལ། 47

14. གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མི་རྟེད་པར་བསྟན་པ། . . . 52
15. ཕྱོགས་ཆ་བརྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། . . . 54
16. ཐེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སྒྲོར་བ་པར་བཅས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ། . . . 55
17. ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མི་འཐད་པར་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ། 57
18. རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཉི་གྲིབ་མ་འཁོར་ཚུལ་ལས་ཆ་མེད་དུ་མི་གྲུབ་པ། . . . 59
19. སྒྲིབ་ཐོགས་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་ཆ་མེད་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། . . . 60
20. ཕྲ་རགས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་རིམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ། . . . 61
21. ཕྲ་རགས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ཟིན་མ་ཟིན་ཅིག་ཅར་མེད་པར་ཐལ་བ། . . . 62
22. ཕྲ་རགས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་རིས་ཆད་དུ་མར་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ། . . . 63
23. ཕྲ་རགས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མིག་གིས་མི་སོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་
མེད་པར་ཐལ་བ། . . . 64
24. ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། . . . 65
25. དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དགག་པ། . . . 67
26. རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ། . 70
27. གང་ཟག་ཕན་ཚུན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པའི་
ཁྱད་པར་འབྱུང་ཚུལ། . . . 72
28. སད་རྨིའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བསྟན་པ། 74
29. དགེ་སྡིག་སེམས་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ། . . . 76
30. གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ། . . . 79
31. རྣམ་རིག་ཙམ་དེ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ། . . . 82

ག༽ ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་བྱང་། . . . 83

༄། གླེང་བརྗོད།

དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཇོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །དྲི་མས་དགའ་མགུར་དེང་སང་འདིན་སྐྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེང་སྐབས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་སུ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལེ་ལོ་ཆེ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་བཅས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལོག་པར་འགྲེལ་ཞིང་། རྣམ་གཡེང་པོ་ནས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། སྤྱིར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གསུང་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་བོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ཟབ་མོའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་འཆད་ཉན་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་མཁན་མར་མེ་སྣུམ་ཟད་ལྟར་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་གྱུར་ཡོད། །

ལྷག་པར་དུ་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ཇི་བཞིན་མི་ཉུང་བ་རང་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ད་ལྟའང་བཞུགས་ཡོད་མོད། ཆེས་མཛལ་དཀའ་བ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བར་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གྱུར་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་སེམས་ཙམ་ལྟ་བའི་གཞུང་གི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྔ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་དཀོན་པར་སྣང་། དེས་ན་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉག་ཕྲ་བའི་དུས་སྐབས་འདིར

འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་མི་ཉམས་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་། ཉམས་པ་སླར་གསོའི་འགན་ཁྲི་གཙོ་བོ་འོ་སྐྱོལ་སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་ལ་འགྲེལ་པ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་འདུན་པ་དང་ཀུན་སློང་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་ཡང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ཞེས་འཕགས་བོད་གཉིས་སུ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པའི་མཁས་མཆོག་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་བཅུད་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གཞུང་ཉི་ཤུ་པའི་རབ་འབྱེད་དེ་ཉིད། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་ཐོག་མར་ཁོ་བོས་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་ཆེན་དཔལ་རིའི་བཤད་གྲྭ་ཟླ་འཁོར་བགྲོ་གླེང་སྐབས་གཞུང་འདིའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་རྩོམ་འབྲི་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། དེའི་སྐབས་གཞུང་འདིའི་དཀའ་གནད་ཁག་མང་པོའི་གོ་བ་མ་ལོན་པར་བརྟེན། འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་ཉི་ཤུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཉི་ཤུ་པའི་མཆན་འགྲེལ་ཙམ་ལས་འགྲེལ་པ་གཞན་རྙེད་སོན་མ་བྱུང་ཞོ། རིམ་པས་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་འདུན་སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་འགོ་བཙུགས་ནས་འབྲི་ཁྲིལ་བྱས་ཀྱང་། ཟང་ཟིང་རྣམ་གཡེང་གི་མགོ་བོ་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་ནས་འབྲི་མ་ཐུབ་པར་ལུས། འོན་ཀྱང་རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་བསྐུལ་མ་བྱས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོར་གནས་མཆོག་ལུམྦི་ནཱིའི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞོར་ལ་ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། སློབ་

དཔོན་དུལ་བ་ལྷའི་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལ་དཔེ་གློག་གི་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ ༼སེམས་ཅན་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་སེམས་ཅན་འཇུག་ངོགས་༽ ཞེས་པའི་དེབ་འདི་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཁུལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ན་སྔར་མེད་པའི་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཆ་དམིགས་བསལ་འབྲི་ནུས་པའི་སྤོབས་པ་མེད་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ལྕོགས་པས། དེང་དུས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་སྟོང་ནའང་། འཕགས་བོད་མཁས་པའི་ཚད་ལྡན་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་དཔེ་བལྟས་དང་ཁུངས་བཅོལ་ནས་རང་བློ་རིམ་གྱིས་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་གོམས་འདྲིས་བརྟན་པའི་སླད་དུ་བྲིས་པས། འདི་ལ་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཡོད་ངེས་པས་མི་ཤེས་པ་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་གཟིགས་ནས། དཔྱོད་ལྡན་ཡོངས་ཀྱིས་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བླང་དོར་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་གནང་བར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་རུ་ནོར་བའི་ཕུང་པོ་ཅི་མཆིས་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པར་མཛོད་ཅིག་གུ།

དེབ་འདི་འབྲི་བའི་སྐབས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་པོ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་ཞུ་དག་གི་ཕྱག་རོགས་གནང་མཁན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་པོ་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་སྒྲོར་དང་རྒྱབ་ཤ་ཧྲུས་བཀོད་པ་ཁྲ་འཇུ་སློབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ། ཞེས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༩ ཟླ་བ་ ༢ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་མཆོག་ལུམྦི་ནིའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཉེ་འདབས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དགོན་ནས་གླེ་མི་བ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའོ།། །།

༄༅། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་སེམས་ཙམ་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཡང་དག་ལམ་བཟང་ཐར་པའི་སྒྲོན་མེ་ཡིས། །
མ་རིག་མུན་པ་དྭང་ནས་བསལ་མཛད་ཅིང་། །
རྣམ་བྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་གཉེན། །
སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་སྤྱི་བོས་འདུད། །

རྒྱལ་གསུང་སྙིང་པོ་སྣང་བ་རྣམ་རིག་ཙམ། །
ལེགས་བཤད་ཆུ་ཀླུང་འབུམ་ཕྲག་ལྡན་ཅིག་ཏུ།།
ཟབ་དོན་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་སྐྲུན་མཛད་པ།།
མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གུས་པས་གཙུག་ཏུ་མཆོད། །

ཕྱག་རྫོགས་ལྷ་བའི་རི་རྒྱལ་རྩེར་སོན་ཀྱང་།།
སྤྲུལ་པའི་གར་གྱིས་ས་ཆེན་གཡོ་མཛད་ཅིང་།།
དྲི་མེད་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་གསལ་མཛད་པ།།
མཚུངས་མེད་འདྲེན་མཆོག་བླ་མས་དུས་ཀུན་སྐྱོངས།།

རྒྱལ་གསུང་ཟབ་གནད་མ་ལུས་འགྲེལ་བའི་མཚོ།།
སྣང་བ་སེམས་སུ་གསལ་བ་བདུད་རྩིའི་བཅུད།།

ལུང་རིགས་བརླབས་ཕྲེང་གཡོ་བའི་སྐྱེ་དགའ་ལ།།
ཡིད་རབ་དང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལ་སྤྲོ།།

ཞེས་ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་མདུན་བསྲུས་ཏེ། འདིར་འཆད་པར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་གཉིས་པར་གྲགས་པ་གནས་ལྔ་རིག་པར་ཡང་དག་པར་བྱུང་ཆུབ་སྟེ། ནང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་དུ་གདོགས་པ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ལས། འདིར་ཉི་ཤུ་པའི་རབ་བྱེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དགེ་བ་ཀླད་ཀྱི་དོན། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན། ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་གཉིས་ལས།

༄ དང་པོ་མཚན་དོན་ནི།

སྤྱིར་མཚན་དོན་སྨོས་དགོས་པ་ནི། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་བྱིན་རླབས་འཇུག་པ། ལོ་ཙཱ་བའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པ། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབུར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནས་སྨོས་པ་སྟེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པ་ནི་སྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐད་འདིའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པས་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལྟ་ནས་སྐད་དེ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་བཞག་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་བྱིན་རླབས་འཇུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ངང་ནས་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་ཆུབ་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བྱིན་རླབས་རང་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། ལོ་ཙཱ་བའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པ་ནི། གཞུང་འདིའི་མཚན་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་གནས་པ་འདི་ཙམ་ལའང་ཀློག་པ་དང་དོན་གོ་བ་དཀའ་བ་ཡིན་ན། གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཧ་ཅང་དཀའ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། ལོ་ཙཱ་བའི་བཀའ་དྲིན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བ་ནི། སྔོན་དུས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་བསྟན་བཅོས་གང་བརྩམས་ཀྱང་བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བཀག་རྒྱ་ལས་གྲོལ་མི་ནུས་པ་ཡིན་ན། གཞུང་འདིའང་དེ་ལྟར་ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པ་ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་པར་དོན་གྱིས་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞུང་འདིའི་མཚན་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ། བིཛྙཀ་ཀཱ་རི་ཀ། བོད་སྐད་དུ། ཉི་ཤུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའོ། །

༄ གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྤྱིར་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐབས་སྔར་འགྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེད་དུ་སོ་སོ་གང་ལ་མོས་པ་ཆེ་བའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་ཕྱག་མཛད་པའི་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་བཀའ་ཡིས་བཅད་པ་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་པའི་ཚེད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་

བརྗོད་བྱ་རྣམས་ནི་ལས་འབྲས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། དེའང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་དྲི་བ་དང་དྲིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་སུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེ་རྣམ་གྲངས་སོགས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་ན་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སོ་སོ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པའི་བཀའ་སྒྲོལ་བྱུང་བ་ལས། འདིར་ཡང་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་གཞུང་འདི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་འགྱུར་ཕྱག་ཏུ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རྣམ་པ་ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་ཤར་ཏེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཏི་མུག་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྩོལ་བའི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག དོན་དུ་རྟག་བརྟན་བགྲེས་རྒྱུད་དང་བྲལ་བས་ན། རྒྱུན་དུ་གཞོན་ནུའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ། ལོ་ཙྪ་བས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཞེས་སྡེ་སྣོད་ངོས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་གམ། རྒྱལ་པོས་བཀས་བཅད་ཀྱིས་ཕྱག་གམ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱག་བཅས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལས།

༈ དང་པོ་སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི།

དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་ཐ་སྙད་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཞེད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་སོགས་ལ་གཞིར་བྱས་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྔ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་བརྩམས་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་འགྲེལ་ནས་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་སྣང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད་མཛད།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་བཅས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་པ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཏགས་ཙམ་དང་། གཞན་དབང་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་ནས་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་དོ། །མདོར་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་སྟོང་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། གང་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་

ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟར་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་ཙམ་དུ་འདོད། འོན་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཞིག་དོན་དམ་པར་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

རྩ་བར། འདི་དག་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་ཉིད། །
ཡོད་པ་མ་ཡིན་དོན་སྣང་ཕྱིར། །
དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས། །
སྐྲ་ཟླ་ལ་སོགས་མེད་མཐོང་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩ་བ་ལས། འདི་དག་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་ཉིད། །ཅེས་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་དང་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚིག་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཞེད་དགོས་པར་སེམས་ཏེ། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

མངོན་པ་མཛོད་ལས།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །
དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །
རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །
མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་

དང་། འདི་དག་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་ཉིད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་གྱི། སེམས་ཙམ་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་རིག་ཙམ་ཞེས་པ་ལ་ཁྱད་ཡོད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དོན་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྣང་བ་འདི་དག་སེམས་འབའ་ཞིག་ཙམ་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྫུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ན། གཟུགས་སོགས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་སྣང་དུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གནས་དོན་ལུས་ཀྱི་སྣང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཙམ་ལས། ཐ་སྙད་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རྫུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ལས་བག་ཆགས་སད་པ་དང་། སེམས་འཁྲུལ་བའི་དབང་གིས་དོན་དུ་མེད་ནའང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བ་འབྱུང་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དང་། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ། ཆུ་ནང་གི་ཟླ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།

སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །
སྒྱུ་མ་ཟིལ་བ་ཆུ་བུར་དང་། །
རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །
འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་བལྟ། །

ཞེས་དང་། རྒུ་ཤེས་ལས།

རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །

དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །
དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པར་གསུངས། །

ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་།

མེད་པ་སྣང་ཕྱིར་འཁྲུལ་བ་ནི། །
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །
སྒྱུ་མའི་གླང་ཆེན་སོགས་སྣང་ཞིང་། །
ཡོད་པའང་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་དུ་བཀོད་པའི་མདོ་དང་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་གིས་སྣང་བ་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མིན་ཀྱང་། དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་བར་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་བར་སོང་བས་ན་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱིས་སྣང་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ཅན་དུ་འདོད་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྣང་དུ་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མཚུངས་པར་གནས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་སྔོར་དཀ་ཏུ་འགོད་ན། ཕྱི་ནང་གི་སྣང་བ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཚུལ་འདི་དང་མཚུངས་པར་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས།

མེད་པ་སྣང་ཕྱིར་འཁྲུལ་བ་ནི། །
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །
སྒྱུ་མའི་གླང་ཆེན་སོགས་སྣང་ཞིང་། །
ཡོད་པའང་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

མེད་པ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རྒྱུ། །
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་དད་རྒྱུ། །
དེས་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཅས། །
སྣང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མེད་པ་འོ། །

ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས།

དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག །
སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །
རབ་ཏུ་སྐྱེ་འོ་དེའི་དོན་མེད། །
དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད། །

ཅེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

ཇི་སྲེ་ཐོག་མ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི། །
བག་ཆགས་སྨིན་པས་སྤྲུལ་པ་ཡི། །
རྣམ་པ་དག་ནི་སྣང་བ་ཡང་། །
ནོར་བས་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་འདྲ། །

ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གནས་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི། དངོས་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་སྤྲུལ་པའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་སྣང་བ་འདི་ཡང་། ཚོར་བ་པོ་དང་ཚོར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་རྒྱང་ཆད་དུ་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ནི་སེམས་འཁྲུལ་བའམ་ནོར་བས་མེད་བཞིན་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་རྣམས་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་སྣང་བ་ཁོ་ན་སེམས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞུང་ཚིག་གི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་། སྲིད་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།

ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་གཟུགས་མེད་དེ། །
རང་གི་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་སྣང་། །ཞེས་དང་།

ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་།
རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་ལས། །
རྟོག་པ་རང་གི་རྟོགས་བྱེད་པ། །

ཕྱི་རོལ་དོན་མཐོང་ལོག་པ་སྟེ། །

དོན་མེད་སེམས་ནི་འབའ་ཞིག་གོ །

ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་པ་ཆེན་པོས།

འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་རང་གི་སེམས་སྣང་ཙམ། །

ཞེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་པས་ཀྱང་།

སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། །

གང་ལ་སྲིད་དང་མྱ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། །

འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་སྟེར་བ་ཡི། །

ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། །

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་དཔག་ཡས་བཀོད། །

འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས། །

སེམས་སྤངས་ན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ལྕགས་སྲེག་ས་གཞི་སྲུ་ཡིས་བྱས། །

མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །

དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

སྡིག་སེམས་ཡིན་པ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་།

བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །

སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གཏོང་སེམས་ཀྱིས། །
སྨྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། །
དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་དང་། ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པར་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་སྐབས་སུ།

གཟུང་བ་མེད་པས་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །
སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །
ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། །
རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སོགས་ལུང་དེ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་དུ་སྣང་བ་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་འདི་ལ་གངས་ལྗོངས་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་དོན་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་གྱུར་རམ་སྙམ་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེ་གཟུགས་སོགས་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་མིན་པར། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམ་པས་གཟུགས་སོགས་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་དུ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་མ་

དཔྱད་པར་སྣང་བ་དབང་བཙན་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

༈ ཐུན་མོང་གི་སྣང་བ་བསྟན་པ།

ཡང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་སྣང་བ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་ཐུན་མོང་ནི།

ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས།

རྣམ་པར་ཤེས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ། །
འགྱུར་བའི་དོན་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་ཐུན་མོང་བར་གྲགས་པ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། ནང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མཐུན་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྒྱུད་སོ་སོའི་སྣང་བ་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ཐུན་མོང་ཞེས་གྲགས་པ་ཙམ་ལས། དོན་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ནི་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་རྫས་སྔགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣང་བ་མཐུན་པར་འཆར་དུ་བཅུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་གཅིག་ལའང་རིགས་

དྲུག་སོ་སོས་བལྟས་ན། དམྱལ་བ་པ་ལ་ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་མ་དང་། ཡི་དྭགས་ལ་རྣག་ཁྲག་དང་། མི་ཕལ་ལ་ཆུ་དང་། ལྷ་ལ་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པ་མཐོང་སྣང་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་རྣམས་ནི་རིགས་དྲུག་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་བ་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་ཕལ་བ་ལ་ཆུར་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་མི་སོ་སོ་ལ་འང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་སྣང་དང་ལྟ་སྣང་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མཐོང་མཁན་ཀུན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་རིགས་དྲུག་སོ་སོ་དང་། ལས་སྣང་མཐུན་པ་ལྟར་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ནང་ཁུལ་གྱི་མཐོང་སྣང་དང་ལྟ་སྣང་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཅིང་སྣང་བ་སེམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས།

> དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །
> དོན་མ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

> ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་རྣམ་གཅིག་ལ། །
> ཐ་དད་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར། །
> ཡིད་འོང་གཟུགས་ནི་གང་ཡིན་པ། །
> དེ་ཉིད་གཞན་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར། །
>
> བུད་མེད་གཟུགས་ནི་གཅིག་པུ་ལ། །
> རོ་དང་འདོད་བྱ་བཟའ་བ་ལ། །

ཀུན་རྒྱུ་ཚགས་ཅན་ཁྲི་རྣམས་བཞིན། །
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་མཐོང་སྣང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་མི་དགོས་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་བ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་གོ་བ་ཉིད་དབང་བཙན་པར་བྱ་བ་ནི་གལ་ཆེའོ།།

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་སྣང་བ་རྣམས་ལ་སྣང་གཞི་འདོད་དང་མི་འདོད་ནི་སེམས་ཙམ་དང་དབུ་མ་པའི་རྩོད་གཞི་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས། ཐུན་མོང་གི་བལྟ་བྱ་ཞིག་མེད་པར་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ལས་སེམས་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དབུ་མ་པས། རིགས་དྲུག་སོ་སོ་ལ་མཐོང་སྣང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལའང་ཐུན་མོང་གི་བལྟ་བྱ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་དགོས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །
ཆུ་འབབ་ཀླུང་ན་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་། །
མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །
བློ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་པས་དོན་དམ་པར་སྣང་གཞི་ཐུང་མོང་གི་བལྟ་

བྱ་ཞིག་མེད་པ་སེམས་ཙམ་དང་མཚུངས་སོ། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་གཞི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བལྟ་བྱ་ཞིག་ཁས་ལེན་ཡང་། སྣང་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་བལྟ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ་ཅན་གྱི་ཆུ་འདི་སྣང་བ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྲག་དང་། ལྷ་ལ་བདུད་རྩི་རུ་སྣང་བའི་སྣང་གཞི་དེ་ཆུ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྣག་དང་བདུད་རྩིར་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཡོད་པ། མི་ལ་ཆུར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བལྟ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ། ཆུ་ཀླུང་ལྟ་བུ་རིགས་དྲུག་སོ་སོ་ལ་ཆུ་རྣག་བདུད་རྩི་སོགས་ཕྱི་རོལ་མིན་གྱི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སོ་སོའི་ལས་དབང་གིས་སྣང་གཞི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བལྟ་བྱ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྣང་བ་ལས་ལོགས་པའི་སྣང་གཞི་ཐ་དད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་འདོད་དེ། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཅན་གང་དེ་ཉིད་ལ་ལས་སྣང་གིས་ཆུ་རྣག་བདུད་རྩི་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄། གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་མིན་གྱི་སྣང་བ་ནི།

ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས།

> ཅིག་ཤོས་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་པའི། །
> གཟུང་བ་རྣམ་པར་རིག་པའི་དོན། །
> གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི། །
> མཉམ་པར་མ་བཞག་མཉམ་བཞག་པའི། །

འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ། །
ཕན་ཚུན་ཡུལ་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། །
མཉམ་པར་མ་བཞག་དག་ལ་ནི། །
རང་གི་རྣམ་རྟོག་སྣང་ཕྱིར་དང་། །

མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། །
ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་དེའི། །
གཟུགས་བརྙན་རབ་ཏུ་སྣང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་བ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གང་སྣང་བ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་སྣང་ཡང་། དོན་དུ་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སྣང་བ་དངོས་དེ་ནི་གཞན་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྣང་བ་སྟེ། དེའི་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་སྣང་བ་མེད་དེ། ཡོད་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བའང་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་བས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་མཁྱེན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སྣང་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ན། སེམས་ཅན་གྱིས་སྣང་བའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་ཀྱང་གཞན་སེམས་དེ་ཉིད་ཕྱི་དོན་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སེམས་དེ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་རང་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའང་མིན་ནོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཙམ་དང་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་མིན་

ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆ་བརྟག་པའི་རིགས་པས་བརྟག་ནས་བསྟན་པ་ན་གང་སེམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རང་སེམས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། གཞན་སེམས་དེ་ཉིད་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་མེད་པས་ན། གཞན་སེམས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་མིན་ལ། མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེམས་ལྟ་བུ་ཤེས་ནའང་། གཞན་སེམས་རྗེན་པར་དངོས་སུ་རིག་པ་མིན་པས་ན་གཞན་སེམས་དེ་ཉིད་མངོན་ཤེས་ཅན་རང་གི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་བའང་མེད་དོ། །

འོན་གཞན་སེམས་ཤེས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་དོན་བཞིན། འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་གཞན་སེམས་དེ་ཉིད་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིན་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དག་ལ་ནི་གཞན་སེམས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་རྟོག་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་གཞན་སེམས་རྗེན་པ་མི་སྣང་བར་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཞིག་རབ་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཞིག་དངོས་སུ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་སེམས་ནི་རང་སེམས་ཀྱིས་རྗེན་པར་སྤྱོད་ཐབས་མེད་པས་ན། གང་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་།

གཞན་སེམས་དེ་ཉིད་མངོན་ཤེས་ཅན་རང་གི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ནའང་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

༄ གཉིས་པ་རྩོད་པ་ནི།

དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གལ་སྲིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ན། ཡུལ་ངེས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། དུས་ངེས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའང་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་སྟེ།

རྩ་བར། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་དོན་མིན་ན། །
ཡུལ་དང་དུས་ལ་ངེས་མེད་ཅིང་། །
སེམས་ཀྱང་ངེས་མེད་མ་ཡིན་ལ། །
བྱ་བ་བྱེད་པའང་མི་རིགས་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ངེས་པ་མི་རིགས་པའི་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན། ས་བོན་སོགས་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྡུམ་རའི་ནང་མེ་ཏོག་འདྲ་མིན་བཞད་པ་ལྟ་བུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་ལར་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་ལ་ལར་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན། སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་ན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུའང་སྣང་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཕྱོགས་གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་རབ་རིབ་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་དུ་རུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྩོད།

དུས་ངེས་པའི་རྩོད་མི་རིགས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ན། དོན་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་འགའ་ན་སྣང་ལ། ཡང་དུས་ངེས་འགའ་ན་མི་སྣང་ལྟ་བུར་ཅི་ཕྱིར་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སྣང་ཙམ་ཡིན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཇིགས་པའི་འབྲུལ་སྣང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ། དུས་ངེས་པ་མེད་པར་འཇིགས་སྐྲག་གི་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་མི་རིགས་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཡུལ་བུམ་པ་གཅིག་ལ་མིག་ལྡན་བརྒྱུས་བལྟས་པ་ན། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྐྱེ་ན་ནི་སེམས་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། འདི་ལ་སྐྱེ་དང་འདི་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་བཟུང་མེད་པར་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་བུའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། གལ་སྲིད་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ན། རབ་རིབ་ཅན་སོགས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཁོ་ན་དག་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྣང་བའི་སེམས་འབྱུང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཡུལ་བུམ་པ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་ཡུལ་དུས་དེ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་བུམ་པ་དེ་སྣང་བའི་སེམས་འབྱུང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་སེམས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་རྩོད་དོ། །

བྱ་བ་བྱེད་པའང་མི་རིགས་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་

པའི་སྣང་བ་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་ཆེན་སོགས་ལ་དོན་དངོས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མེ་དང་ཆུ་རླུང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཚ་སྲེག་དང་། རླན་གཤེར་དང་། གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མིན་པར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པའི་སེམས་སྣང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚུལ་འདི་ལྟར་དུ་དུལ་བ་ལྷའི་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་མ་བྱུང་ན། དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་མི་འགྲུབ། དུས་ངེས་པ་དང་། སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་མདོར་བྱས་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་དང་དུས་ལ་ངེས་མེད་ཅིང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ངེས་པ་ནི་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །ཡུལ་ལ་ལར་སྣང་ལ་ཐམས་ཅད་ན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ངེས་པའོ། །རེས་འགའ་སྣང་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ངེས་པའོ། །ཡུལ་དང་དུས་དེ་ན་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སྣང་གི་གཅིག་འགའ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ངེས་པ་མེད་པའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་མདོའི་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་མེད་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཡུལ་ལ་ལར་གཟུགས་ལ་

སོགས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གང་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཐོང་བ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ན་རེས་འགའ་འབྱུང་གི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་གང་གི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ལྟར་ན། གང་ན་གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པར་རིགས་སོ། །གང་གི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ངེས་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་པས་ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཡང་ན་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་នོ། །གང་དུ་ཡང་ལ་ལར་འབྱུང་ལ་ལ་ལ་ལར་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རེས་འགའ་ནི་འབྱུང་ལ་རེས་འགའ་མི་འབྱུང་བ་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་དུས་དེ་ན་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་དེའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་དུས་དེ་ན་འཁོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་འགའ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན། འདིར་དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་རབ་རིབ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་འབྱུང་གི །རབ་རིབ་མེད་པ་གཞན་དག་ལ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་ན། དེའི་ཚེ་གང་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད

ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་འབྱུང་གི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༈ གསུམ་པ་ལན་ནི།

ཕྱི་དོན་མེད་ནའང་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ངེས་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་མ་ཡིན་ཏེ།

རྩ་བར། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ངེས་འགྲུབ་སྟེ། །
རྨི་འདྲའོ་སེམས་ཀྱང་ངེས་པ་མེད། །
ཡི་དྭགས་བཞིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
ཀླུང་ལ་རྣག་ལ་སོགས་མཐོང་བཞིན། །
བྱ་བྱེད་རྨི་ལམ་གནོད་པ་འདྲ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ངེས་པ་ནི། སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ངེས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ནང་དུ་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མེད་ནའང་ཡུལ་ལ་ལ་ན་ཁང་པ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། སྐྱེད་ཚལ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ལས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ངེས་པ་གྲུབ་བོ། །

དུས་ངེས་པ་ནི། སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དུས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ནང་དུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། དུས་རེས་འགའ་ན་སྣང་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

སེམས་ངེས་མེད་ཡིན་པ་ནི། སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་ནི་འབྱུང་སྟེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཚུངས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་བཟུང་མི་དགོས་པར་མཚུངས་པར་སྣང་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་འདིར་འཁོད་པའི་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པས་རྣག་ཁྲག་དང་། མིས་ཆུ་དང་། ལྷས་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་ཡི་དྭགས་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ། ལས་སྣང་མི་མཐུན་པའི་མི་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྣང་ནའང་། ལས་མཐུན་པར་སད་པའི་མི་རྣམས་ལས་རེ་ཟུང་ལ་ཆུར་སྣང་བའི་སེམས་སྐྱེ་ལ། རེ་ཟུང་ལ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར། ལས་སྣང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་བཟུང་མི་དགོས་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ངེས་མེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྣང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་སེམས་པ་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་རིགས་པ་ནི། སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་ན་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་རྨིད་དུས་མིག་ནས་མིག་ཆུ་ཐོན་པ་དང་། དགའ་བའི་གནས་དོན་འཕྲད་པ་རྨིད་དུས་ཁ་འཛུམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྨི་ལམ་དུ་ཡུལ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ན་ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྨིད་དུས། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དེ་དག་སྐབས་དེར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་དེ་དག་གི་གཉིད་དང་སད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀར་འཇིགས་སྣང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་དང་མཚུངས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

རྨི་ལམ་སད་པའི་གནས་སྐབས་ལ། །

དོན་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད། །
གཟུང་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིས། །
རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ། །

རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །
ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་འགའ་ཡང་མེད། །

ཅེས་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཚུལ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་དང་། སེམས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པར་འཐད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའོ། །

དེ་ལ་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་མ་ཟད་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུའང་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་འདིར་བསམ་བྱ། །གང་ཚེ་ང་ལ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །ཡོད་མིན་དེ་ཚེ་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ལ། སེམས་ཙམ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་། ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དཔེ་བཀོད་ཚུལ་ལས་ངེས་ནུས་ཏེ། སྣང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་གཟུགས་སྣང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུའང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཙམ་དང་། རྣམ་རིག་ཙམ་ནི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །

༄། དཔེ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་སེམས་སྣང་དུ་བསྟན་པ།

རྩ་བར། ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་བཞིན། །
དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་མཐོང་དང་། །
དེ་དག་གིས་ནི་གནོད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་དང་། སེམས་མ་ངེས་པ་དང་། བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྒྲུབས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། ཁྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དང་དུས་དེར་ཡོད་པ་རྣམས་མཐོང་བས་ན། ཡུལ་དང་དུས་ལ་ངེས་པ་གྲུབ་ཅིང་། ལས་མཐུན་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སད་པ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྣང་བས་ན། སེམས་ངེས་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་དག་གིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ན། བྱ་བ་བྱེད་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མེ་མ་མུར་དང་། རོ་མྱག་གི་འདམ། ཟངས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་དེར་བསྡུས་པར་བསྟན་པའོ། །

དཔེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་གཅིག་ཕུས་གོང་གི་བཀྲལ་བ་བཞི་ཆར་རེ་རེ་བཞིན་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཙུང་ཕྱེ་ན། ཡུལ་ངེས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་སྣང་སོགས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ནའང་སེམས་སྟོབས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། དཔེར་ན། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དམྱལ་བའི་

སྲུང་མ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཡུལ་དང་མཚོན་ཆ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡུལ་དེ་དང་དུས་དེ་ན་འཇིགས་རུང་གི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་སྣང་བ་ལས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་སྣང་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དུས་ངེས་པ་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་སྣང་བ་ནི། དཔེར་ན། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་དུས་དེ་དང་དེར་སྣང་བར་ངེས་པ་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་ན་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་རེས་འགའ་ན་སྣང་ལ་རེས་འགའ་ན་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་ལས་སྣང་རྫོགས་ན་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་ངེས་མེད་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་སེམས་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་ནི། དཔེར་ན། ལྕགས་སྲེག་གི་ས་གཞི་དང་། རོ་མྱག་གི་འདམ། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཚུངས་པ་རེ་ཟུང་ལ་སྣང་ཞིང་། རེ་ཟུང་ལ་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རང་རང་གི་རྣམ་སྨིན་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་བྱུང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་སྣང་ལ་འགའ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་གི། གཅིག་འགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་དེ་དག་ལ་གནོད་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཡང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཚུངས་པའི་དབང་གི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།

སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ལྕགས་སྲེག་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །
མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །
དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །
སྡིག་སེམས་ཡིན་པ་ཐུབ་པས་གསུང་། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་སེམས་ངེས་པ་མེད་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྣམ་སྨིན་མཚུངས་པ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་སྣང་བ། དཔེར་ན། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པའི་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གིས་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། བྱ་རོག རོ་མྱག་གི་འདམ། ཟངས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྣང་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྣང་བ་མིན་པར། ལས་སྣང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྣང་བ་ནི་སེམས་ངེས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱ་བ་བྱེད་པར་རིགས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་སེམས་སྟོབས་ཀྱི་སྣང་ཙམ་ལས་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་རིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། རང་གི་སྔོན་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། ལྕགས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ས་གཞི། ཁྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་སོགས་པའི་སྣྲུ་ཐབས་ཀྱིས་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་རང་གི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་བག་ཆགས་མ་ཟད་པ། དེ་སྲིད་དུ་ལས་སྣང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད

དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་ནས་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སེམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཡན་བཏང་བས། །
མནར་མེད་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། །
གླང་ཆེན་མ་ཐུལ་མྱོས་པ་ཡིས། །
འདི་ན་དེ་འདྲའི་གནོད་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་བཞིན་རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་དངོས་སུ་ཕོ་མོ་འཕྲད་པ་མེད་ཀྱང་ཁུ་བ་འཕྱིན་པ་དང་། སྟག་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དག་གིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མྱོལ་བའི་སྣང་བ་གཅིག་པུ་དཔེར་བྱས་ཏེ། སྣང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཡུལ་ངེས་པ་དང་། དུས་ངེས་པ། སེམས་ངེས་པ་མེད་པ། བྱ་བ་བྱེད་པ་བཅས་ཡོད་པར་བསྟན་པའོ། །

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། བྱ་རོག་དང་། ཁྱི་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་ཡུལ་དུས་སོགས་ངེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཅག་ཅིའི་ཕྱིར་དམྱལ་སྲུང་དང་བྱ་ཁྱི་སོགས་སེམས་ཅན་དངོས་ཡིན་པ་མི་འདོད་དེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་ནི་བྱེད། དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་འང་སྣང་། སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་སྤྱོད་པ་སྣ་བ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་སེམས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཕྱིར། སེམས་

ཅན་དངོས་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་དེ་དག་གིས་བྱ་སྤྱོད་ལས་དེ་དག་ལ་སེམས་ཡོད་པར་དཔོག་མི་ནུས་ན། སྲོག་ཆགས་གཞན་རྣམས་ལའང་སེམས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་མི་ནུས་པ་མཚུངས་སོ། །

༄ དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་བཞི་ནི།

འདི་ལྟར་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ནམ་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལས། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་ནི། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་བྱ་ཁྲི་སོགས་སུ་སྣང་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གིས་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྲ་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དག་གིས་ལས་སྣང་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དམྱལ་བའི་སྲུང་རྣམས་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དང་སྲུང་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མཐོང་ཞིང་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་དམྱལ་བའི་སྲུང་མའོ། །འདི་དག་ནི་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་བཞག་ཐ་དད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། གང་ལ་གནོད་པར་བྱ་བ་ལ་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ཞེས་དང་། གང་གིས་གནོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ལ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མའོ་

ཞེས་མིང་ཐོབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་དུ་ལས་སྣང་ལས་གཞན་པའི་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རང་མཚན་པ་ཞིག་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་དུ་འགོད་ན། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དང་སྲུང་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གནོད་མི་ནུས་ཤིང་། གང་གནོད་པར་བྱེད་མཁན་ལ་སྲུང་མ་དང་གནོད་པར་བྱ་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་ལས་སྣང་གིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཏན་ཚིགས་གསུམ་པ་ནི། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྟོབས་སོགས་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ལས་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དག་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། གཉིས་ཀ་བྱད་གཟུགས་དང་། བོང་ཚོད། སྟོབས་རྣམས་མཚུངས་པས་ཕན་ཚུན་གཡུལ་བྱེད་པ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པས་ཇི་ལྟ་བུར་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ལ་སྐྲག་པའམ་འཇིགས་པར་འགྱུར། བྱད་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་དང་། བོང་ཚོད་ནི་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་། སྟོབས་ནི་མཐུ་འམ་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་སོགས་མི་མཚུངས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གནོད་རེས་བྱས་པས། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ལྕགས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ས་གཞི་ལ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་ཟད་པ་མྱོང་ན། གཞན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་དུ

འགོད་ན། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་སྟེ། གལ་སྲིད་དམྱལ་བ་པ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ན། རང་ཉིད་དམྱལ་ཁམས་སུ་སྡུག་བསྔལ་མནར་བཞིན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དམྱལ་སྲུང་སོགས་སེམས་ཅན་མིན་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བ་མཉམ་པ་དེ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་མིན་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བློ་དངོས་ཞེན་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་སེམས་འཁྲུལ་ནས་དམྱལ་སྲུང་སོགས་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ།

སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །
སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །
ལྕགས་བསྲེག་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །
མེ་ཚོགས་དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་། །

དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །
སྡིག་སེམས་ཡིན་པ་ཐུབ་པས་གསུང་། །

ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་མདོ་ལས།

ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞི་འབར་ཞིང་ཚ། །
འབར་བའི་མེ་ལྕེས་ཀུན་ནས་ཁྱབ། །
ལྕགས་ཀྱི་སོག་ལེ་རྣོན་པོ་ཡི། །
ལུས་གཅིག་ཆ་ཤས་བརྒྱར་བཤིག་པ། །

ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྡིག་པ་ཅན། །
རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བརྐྱབས་ཏེ། རང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལུགས་ལྟར་ན་དམྱལ་སྲུང་སོགས་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་ཐུན་མིན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བརྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །

༄ དམྱལ་སྲུང་དུད་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀག་པ།

རྩ་བར། ཇི་ལྟར་དུད་འགྲོ་མཐོ་རིས་སུ། །
འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་དམྱལ་བ་མིན། །
ཡི་དྭགས་མིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར། །
དེ་ཡོད་སྡུག་བསྔལ་དེས་མི་མྱོང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། འོན་དུད་འགྲོ་མཐོ་རིས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དག་ཀྱང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། བྱ་རོག་དང་ལུག་མགོ་ཅན་གྱི་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དེ་དག་དུད་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མཐོ་རིས་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་དུད་འགྲོ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྟར། དམྱལ་བའི་ཁམས་ན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། བྱ་ཁྲ་

སོགས་ཡི་དྭགས་དང་། དུད་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་ཞིག་དེར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དུད་འགྲོ་མཐོ་རིས་སུ་འབྱུང་བའམ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི། མཐོ་རིས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐུན་མོང་གིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སད་པས་ཐུན་མོང་གི་བདེ་སྡུག་མཚུངས་པར་མྱོང་དགོས་པ། དཔེར་ན། མེ་དང་ཆུའི་གནོད་པ་སོགས་སྣོད་བཅུད་དེར་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གིས་མྱོང་དགོས་ཀྱི། མཐོ་རིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་ཙམ་ལས་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མྱོང་མི་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་བཞིན་དམྱལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཞིག་དམྱལ་བ་དེར་འབྱུང་བ་མི་རིགས་སོ། །

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ལན་མ་རྙེད་པར་མདོ་སྡེ་པས། དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་ཀྱང་། དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་དབང་གིས་དམྱལ་བའི་འཇིག་རྟེན་དེར་འབྱུང་བ་ས་དང་ཆུལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་གྲུབ་པའམ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ལས་མདོག་ནག་པ་དང་། རྐང་ལག་སོགས་འཇིགས་སུ་རུང་བ། རྣམ་པའམ་བྱད་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་དམ་བོང་ཚོད་མི་འདྲ་བ་དང་། མཐུ་དང་ནུས་པའམ་སྟོབས་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཟིལ་གྱི་གནོན་པས་ན། དེ་དག་ལ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་ཞེས་མིང་ཐོབ་བོ། །

འོན་དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སེམས་ཅན་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་ཇི་

ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་འདེགས་པ་དང་། མིག་བགྲད་པ་སོགས་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཁྲོ་གཉུམ་གྱི་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་བྱེད་པར་སྣང་ནས་ དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇིགས་སྐྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

དམྱལ་བ་ཁྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པས་ཀྱང་། །
འཇིགས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་ན་མི་ཟད་པའི། །
རྣམ་སྨིན་ཉམས་སུ་མྱོང་རྣམས་ཅི་བྱར་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོན་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྔར་རང་རང་གིས་བསད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤ་བ་དང་། གཡག་དང་། རི་ལུག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དམྱལ་བའི་ཡུལ་ལྗོངས་དེའི་རི་དང་བྲག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་ནས་དེ་དག་འགྲོ་བ་དང་འོང་བས་ཕན་ཚུན་བརྡུངས་བའི་སྐབས་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེའི་བར་དུ་འཚུད་ནས་སྲོག་བཀླགས་ཏེ་ཤི། ཡང་ལས་ཀྱི་གསོས་པ་དང་། ཡང་སྔར་ལྟར་འཇོམས་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་མི་ཟད་པ་མྱོང་བ་དང་། ཡང་སྔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྡོམ་པ་ཤོར་བ་དང་། འདོད་ལོག་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་ནགས་ཚལ་འཇིགས་སུ་རུང་བར་སྐྱེས་ཤིང་། རང་གི་ཉེ་དུ་དགའ་བོ་སོགས་ཀྱིས་ཤལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོའི་རྩེ་ནས་འབོད་པ་མཐོང་སྟེ་འཛེགས་པའི་ཚེ་ལྕགས་ཀྱི་ལོ་མ་

ཐམས་ཅད་ཁ་ཐུར་དུ་བསྟན་པས་ལུས་ལ་ཟུག་ཅིང་རྗོལ། ཡར་རྩེ་ལ་སླེབས་པ་དང་བྱ་རོག་གིས་མིག་བགྲུས་ཏེ་བཏོན། ཡང་ཤིང་སྡོང་གི་རྩ་བ་ནས་འབོད་པ་མཐོང་སྟེ། མར་བབ་ཚེ་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་ཁ་གྱེན་དུ་ལྟས་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་འབིགས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བར་ཟད་དོ། །རལ་གྲི་ལྟ་བུའི་རི་མེད་དོ་སྙམ་ན། རལ་གྲི་ལྟ་བུའི་རི་སོགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སྣང་མཐུན་པར་སད་པའི་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཐུན་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་མདོ་སྡེ་པས་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་མིན་ཞིང་ལས་སྣང་ཁོ་ནས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

༄ དམྱལ་སྲུང་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྲུབ་པ་བཀག །

རྩ་བར། གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་དེར། །
འབྱུང་བ་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །
དེ་བཞིན་འགྱུར་བར་འདུག་ན་གོ །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅི་མི་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་མིན་ཞིང་རང་སྣང་གི་ལས་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་ན་ནི། དམྱལ་སྲུང་སོགས་ཕྱི་དོན་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་སེམས་སྟོབས་ཀྱི་སྣང་བ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཐད་རིགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་གོང་དུ་སྒྲུབས་ཟིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དམྱལ་བའི་འཇིག་རྟེན་དེར། ལྕགས་སྲེག་གི་ས་གཞི་དང་། བྱ་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་དེ་དག་བསྐྱུབས་པའམ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་གང་གིས་ལག་པ་འདེགས་པ་དང་། ཕར་ཚུར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དག་ལས་སྣང་ཡིན་ན་ནི། དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཅིས་མི་འདོད་པར་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཕྱི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་རི་རབ་བྲག་ཁང་ཁྲིམ་སོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་ཞིང་དེ་དག་གི་ཕན་གནོད་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དོན་རང་གར་བ་རྣམས་ནི། དེ་ལྟར་ཕན་གནོད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཐུ་དང་ནུས་པ་མི་ལྡན་ཞིང་། དེ་དག་འགྲོ་འོང་གི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གང་དུའང་མ་གྲགས་ཤིང་མི་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་སེམས་སྣང་ཡིན་པར་ལྡོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འདུག་གོ། །།

༄ བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བར་བསྟན།

རྩ་བར། གཞན་ན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ། །
འབྲས་བུ་དག་ནི་གཞན་དུ་རྟོག །
གང་ན་བག་ཆགས་ཡོད་པ་དེར། །
ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདོད་མི་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་སྨྲ་བས། གང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དམྱལ་བའི་འཇིག་རྟེན་དེར། མདོག་དང་བྱད་གཟུགས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱུང་བ་ས་ཆུ་སོགས་ཕྱི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་བྱུང་བ་དང་། གང་གི་ལག་པ་འདེགས་ཤིང་ཕར་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་འོང་བ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་སེམས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཀུན་རྟོག་གི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་ཤིང་འབྱུང་བ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་གནས་ཏེ། ལས་བསགས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འབྱུང་བ་ཕྱི་དོན་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སོགས་ཀུན་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བགོས་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པར་འཛིན་ཞེན་གྱིས། བཟང་ངན་དང་། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསགས་པས་མ་འོངས་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྙིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚམས་སྦྱོར་ནས་ལུས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་སྙིང་གི་བག་ཆགས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པར་ལུས་རྟེན་མི་འདྲ་བ་དང་། བསམ་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་བཅས་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཞིང་གཅིག་ལ་ཀུ་ཤུ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཐ་དད་བཏབ་པ་ལས་མྱུ་གུ་བའམ་འབྲས་བུའང་ཐ་དད་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་ཀུན་གཞིའི་སྙིང་གི་བག་ཆགས་མ་ཟད་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཆུ་སོགས་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབབ་པ་བཞིན། འཁོར་བར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །
འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡིས། །
དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་གྱི། །
རྒྱུ་ཅན་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ། །
སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྲི་མིན་པ། །
བདེ་སྡུག་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །
དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོང་སུ་ལེན། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པ་དག་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་འཁོར་བར་འཁྱམ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་རྣམས་སུ་མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཕྱི་དོན་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ན་ཕྱི་དོན་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་དེར། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ། འབྱུང་བ་ཕྱི་དོན་སོགས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་ལ་གདན

ཚོགས་ཅི་ཡོད། གང་ན་ས་བོན་བཏབ་པ་དེ་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིང་། ས་བོན་མེད་ན་འབྲས་བུའང་མེད་པ་མཚུངས་སོ། །

༄ མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ལུང་གི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ།

སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་སྣང་ཙམ་ལས། དོན་ལ་ཕྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཡོད་པ་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི། དོན་ལ་གནས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་ཅེས་རྫུན་གཏམ་གྱིས་བསླུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་དྲི་མ་ཟད་ཅིང་། མི་བསླུ་བ་མཆོག་གི་ཚད་མའི་སྐྱེ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་འདོད་པ་སྟེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ནི་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེ་བུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་།
དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །

ཅེས་དང་། མགོན་པོ་འབྲི་གུང་པ་ཆེན་པོས།

ཚད་མ་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་སྟོན། །

ཅེས་སོགས་གསུང་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་། བདེན་བཞི་བླང་དོར་གྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བ་སྟོན་པའི་མི་བསླུ་བ་ཚད་མའི་ནང་ནས་ཚད་མ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༄ མདོ་སྡེའི་ལུང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ།

ཙ་བར། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་ནི། །
དེ་འདུལ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །
དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །
རྫུས་ཏེ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པར་བསྟུན་ནས་དེ་འདུལ་བའི་

ཆེད་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ནི་མེད་དེ། མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུའང་བསྟན་པས་སོ། །

གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དགོས་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་ཐ་དད་པ་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས།

ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་མ་ཡིན། །
བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་དྲངས་ཕྱིར། །
ཐེག་པ་ཐ་དད་ངས་བཤད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་རིམ་གྱིས་བགྲི་བའི་ཐབས་སུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དམ་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་རྫུས་ཏེ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཞེས་དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་པོ་ནི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། གདུལ་བྱ་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཧ་ཅང་གོམས་ཆེབ་དང་། བདག་མེད་ལ་སྐྲག་ནས་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཕོས་ཚེ་ཕུང་པོ་ལྔའི་འཁུར་ཁུར་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་ལས་ཀྱི་ས་བོན་བསགས་པའི་བདག་དེ་རྒྱུན་ཆད་ན། བདག་དེ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ན་མེད་པས། སྔ་ཕྱི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་

ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བདག་གིས་སྐྱོང་མི་དགོས་སྙམ་པའི་དགེ་སྡིག་དཀར་ནག་གི་ལས་ལ་བསྐུར་བ་འདེབས་ཤིང༌། བག་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཚད་ལྟར་ལྟུང་ཉེན་ཅན་རྣམས་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་བརྒྱུས་ཏེ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གམ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དོན་དམ་པར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་དཔྱད་ན། རྩ་ཤེས་ལས།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །
སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །
ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་འཇིག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སོ་དང་སྐྲ་སེར་བདག་མ་ཡིན། །
བདག་ནི་རུས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་མིན་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་ལོག་ཤིག་ན་བདག་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། དོན་དུ་བདག་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནའང༌། དགོས་པའི་དབང་གི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་སྟེ། དགོས་པ་ནི། སྔ་ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཚད་པར་ལྟ་བ་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དགོངས་གཞི་ནི། ཐ་སྙད་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལས་བསགས་ཤིང་འབྲས་བུ་སྤྱོང་བའི་གང་ཟག་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། བརྟགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པས་དེ་ལ་དགོངས

པའོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཙམ་གྱིས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པས་ན་བཀའ་དེ་ནི་དྲང་བའི་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ནོ། །

མདོ་སྡེ་པས་སྨྲས་པ། བརྫུས་ཏེ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་བསྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིམ་གྱིས་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

༄ རྣམ་རིག་དང་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ།

ཙ་བར། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །
རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་བྱུང་བ། །
དེ་དག་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྨིན་ཏེ། གཟུགས་སྣང་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཡུལ་གང་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་

བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་། སྣ། ལྕེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ལས་སྒྲ་དང་། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་འབྱུང་བས་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས། དོན་ལ་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །

༈ སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི།

 རྩ་བར། དེ་ལྟར་གང་ཟག་བདག་མེད་ལ། །
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ·············། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། དགོས་པ་བདག་ལ་ཞེན་ཏུ་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་བཞིན། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་རིག་དང་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་

དགོས་པའམ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲོལ་བ་མཆོག་ནི་ཐར་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན་ཡང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེས་འཁོར་བར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་ན་བདག་འཛིན་གཏན་ནས་འཇོམས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འཁོར་རྩ་གང་ཟག་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའམ་དེ་ཁོངས་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་དྲུག་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དྲུག་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས། ལྟ་བ་པོ་ནས་རེག་པ་པོའི་བར་དུ་དཔྱད་པས། དོན་ལ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཞིག་མི་རྙེད་ཅིང་། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལྟ་བ་པོ་བདག་གོ་སྙམ་པ་དེའང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཇི་ཙམ་ཉུང་དུ་འགྱུར་ལ། མཐར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་རྩ་བ་དྲུང་ནས་འབྱིན་པས་ཐར་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༄ རྣམ་རིག་ཙམ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཚུལ།

ཛ་བར། ``````````གཞན་དུ་ཡང་། །
བསྟན་པས་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར། །
འཇུག་འགྱུར་བརྟགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པས་རིམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་ཅིང་། བདག་མེད་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་མྱང་འདས་ཐོབ་པས། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སེམས་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཙམ་ལས། སེམས་ལ་སྣང་བ་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོའམ་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་རྟོགས་པ་དེ་ལ་གོམས་པ་རིམ་བརྒྱུད་བྱས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་གྱི་དྲི་མ་སྤྲུངས་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས།
མཐོང་བའི་དོན་ལ་བསྒོམ་ལམ་གྱི། །

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྟུས་པ་སྟེ། །
དེ་ནི་དྲི་མ་སེལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།

དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །
ཉེ་བར་སོན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །
ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་དུ། །

སྣང་བ་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་པ། །
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ·········། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་མཐོང་སྤང་གི་དྲི་མ་སྤང་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཡང་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པས་བསྒོམ་ལམ་ས་དགུའི་དྲི་མ་སྤང་ནས། མཐར་གཉེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་འང་བཅོམ་སྟེ། མི་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གློ་བུར་བའི་སྤང་བྱ་དྲི་མ་མཐའ་དག་མེད་པར་འགྱུར་པས་གནས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པ་མཐར་ཐུག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་དང་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་མེད་ཅེས་པ་ནི། གང་

བྱེས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཚད་མར་བཟུང་ནས་ཀུན་ནས་བརྟགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་པའི་དོན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས།

> དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །
> དེ་ནི་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཡིན། །

ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

> གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །
> མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །
> དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །
> རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །

ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འོན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་དེས་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་སྟོང་སྙམ་ན།

ཆོས་ཉིད་རྣམས་འབྱེད་ལས།

> གཟུང་བར་སྣང་བ་མེད་གྱུབ་ན། །
> འཛིན་པར་སྣང་བ་མེད་གྱུབ་བོ། །

དེ་ལས་ཀུང་ནི་གཟུང་བ་དང་། །
འཛིན་པར་སྣང་བ་མེད་པ་ལ། །

འདུག་པ་གྲུབ་སྟེ་ཐོག་མེད་པའི། །
ཀུན་ནས་ལྡང་བ་གྲུབ་པས་སོ། །
གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར། །
རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

མ་རིག་གིས་བསླད་བདག་ཉིད་ལ། །
ཇི་ལྟའི་རང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས། །
རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །
སྐྱེ་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཕ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
དེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན། །
གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསླད་པ་དག །
མེད་ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཕྱོགས་ཆབཏགས་པ་དང་། སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་པར་དཔྱད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གཟུང་བར་སྣང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་པར་སྣང་བའང་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་གཉིས་པོ་སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་នོ། །

དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་གཉིས་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་ནི་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་གཉིས་སུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་སྙམ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་མ་རིག་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་ཞིང་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྲིད་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་གཞན་དབང་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པ་རང་རིག་རང་གསལ་མི་སྣང་ཡང་། རིམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལས་འཛིན་པའང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལས་གཉིས་འཛིན་གྱི་བློས་བསླད་པ་ཙུང་སྲབ་པ་ལས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་སྣང་ཆོས་ཉིད་མི་སྣང་ཞིང་། །དེ་མི་སྣང་བས་ཆོས་ཉིད་སྣང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་དགོས་པོར་སྨྲ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཁྱེད་ཅག་སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་

ཏེ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡོད་ན་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཀྱང་ཆོག་མོད། འདིར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བས། དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་དེ་དག་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རིགས་པས་བསྟན་པར་བཞེད་ནས།

༄། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ།

རྩ་བར། དེ་ནི་གཅིག་ནའང་ཡུལ་མིན་ལ། །
ཕྲ་རབ་རྫུལ་དུ་དུ་མའང་མིན། །
དེ་དག་འདུས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །
འདི་ལྟར་རྫུལ་ཕྲན་མི་འགྲུབ་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོར་སྨྲ་བས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོ་སོའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ཀྱང་། ཚུལ་དེ་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་དཔྱད་ཚེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དོན་མི་སྲིད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་གཅིག་པུ་ཞིག་ཡུལ་ཡིན་ནམ། རྫུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཞིག་ཡུལ་དུ་འདོད་དམ། ཡང་ན་རྫུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་པའམ་འདུས་པ་ཞིག་ལ་འདོད།

དེ་ཡང་ཕྱོགས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་གཅིག་པུ་ཞིག་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆ་ཤས་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་རགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཛིམ་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་བུམ་པའི་རྒྱུ་འཛིམ་པ་སོགས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་གྱི། བུམ་པའི་རྒྱུ་འཛིམ་པ་ལས་གྲུབ་ན་བུམ་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པའི་ལྟོ་བ་དང་ཞབས་དང་མཆུ་སོགས་ཆ་ཤས་སོ་སོ་བ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་བུམ་པ་ཞེས་པ་ཞིག་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེ་ལས་ཆ་ཤས་ཅན་ཡིན་ན་ཆ་ཤས་ཅན་བུམ་པ་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་ཤུལ་ནའང་ཆ་ཤས་ཅན་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་ན་ཆ་ཤས་ཅན་གཅིག་པུ་ཞིག་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་ངོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་བྲག་ཡོད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་རེ་རེ་ནས་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཚོགས་དྲུག་གིས་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་རགས་པའི་གོང་བུ་ལ་དམིགས་པ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཅོག་ཙེ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་ཅོག་ཙེ་རགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལས། དེའི་ཆ་ཤས་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་པའམ་འདུས་པ་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རང་ཉིད་རྫས་སུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རང་ཉིད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་དེ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། རི་བོང་རྭ་གཅིག་མི་སྲིད་ན་དེ་དུ་མ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་ཁྱིམ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ནས།

༄། ཕྱོགས་ཆ་བརྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ།

རྩ་བར། དྲུག་གི་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ན། །
ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །
དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །
གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེས་དྲི་བའི་ལན་དུ། ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་རྣམས་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམས་པའམ། བློ་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ནས་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དུ་བཏང་བ་ན། མཐར་ཆ་དེ་ལས་གཞིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཕྲ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཞེས་གཞན་སྡེ་མུ་སྟེགས་པ་དང་། རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་རྡུལ་གྱི་ཆུང་ངུ་མཐར་ཐུག་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཞིག་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་འདུས་ནས་རགས་པ་བརྩམས་པ་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་གི་དབུས་མར་གནས་པ་དེ་ལ་ཆ་དྲུག་ཡོད་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་ན་གནས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་གཉིས་ཏེ་ཕྱོགས་དྲུག་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དྲུག་དང་སྦྱར་བའི་ཆ་དྲུག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཕྱོགས་དྲུག་གི་རྡུལ་དྲུག་པོ་སོ་སོ་དང་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་མིན་པར་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ལ་ཕྱོགས་དྲུག་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དྲུག་དང་སྦྱར་བའི་ཆ་དྲུག་མེད་པར་དེ་དག་སྦྱར་བའི་གོ་ས་གཅིག་ཁོ་

ནོར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་དྲུག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དྲུག་པོ་གོ་ས་གཅིག་ལ་འདྲེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཇི་ཙམ་བསགས་ཀྱང་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་སྦྱར་བའི་ཆ་གཅིག་ཁོ་ན་དེར་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་དུ་ཐིམས་ནས། རགས་པའི་གོང་བུ་རྩོམ་དུ་མེད་པར་གོང་བུ་གྲུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འཛོམས་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ནས་ཆེར་འགྲོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་གྲུབ་པའི་རྡུལ་རྣམས་ཚོགས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་བོང་ཚད་ཙམ་ལས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་ཇི་ཙམ་ཚོགས་ཀྱང་གོ་ས་ཐ་དད་མེད་པར་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གཙོ་བོ་མུ་སྟེགས་གཟེགས་ཟན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གྱིས་རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཚེ་ན་སྦྱར་ཏེ་རྩོམ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཆ་མེད་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

༄ བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སྐོར་བ་བར་བཅས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ།

རྩ་བར། རྡུལ་ཕྲན་སྦྱོར་བ་མེད་ན་ནི། །
དེ་འདུས་ཡོད་པ་དེ་གང་གིས། །
ཆ་ཤས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །
དེ་སྦྱོར་མི་འགྲུབ་མ་ཟེར་ཅིག །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་དུ་རྡུལ་ཕྲན་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་དེ། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་དུ་མཐོང་ནས། དེ་དག་གིས་ཉེས་པ་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་།

རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་དྲུ་མས་བསྐོར་ཏེ་རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཚེ་ན་སྐོར་བ་བར་མཚམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཐ་དད་ནས་སྦྱར་བ་ཡོད་ན་ཆ་མེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་འདྲེས་པས་གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གནོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་འདུས་ནས་རགས་པ་རྩམ་པའི་ཚེ་ན། དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རྡུལ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གཡག་རྫ་དང་ནེའུ་གསིང་ལྟར་ཏེ། གཡག་རྫ་དང་ནེའུ་གསིང་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱང་རིང་ནས་བལྟས་པ་ན་བར་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། ཐག་ཉེར་གཅར་ནས་བལྟས་ན་གཡག་རྫའི་སྤུ་རེ་རེ་བཞིན་དང་། ནེའུ་གསིང་ལ་རྩ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བར་མཚམས་དང་བཅས་པར་གནས་པ་བཞིན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་དོན་དུ་སྦྱར་བའམ་རེག་པ་མེད་པར་འདོད་པའོ། །

རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདུས་པ་ཡོད་ཀྱང་འཕྲད་པ་མེད་པར། བར་དང་བཅས་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་འདོད་དེ། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཉེས་པ་འདི་འབྱུང་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། འདུས་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྡུལ་ཕྲན་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ལའང་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་དོ། །དེས་ན་རྡུལ་

ཕྲ་རབ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྦྱོར་བ་མི་གྲུབ་ཅེས་མ་ཟེར་ཅིག ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་པའང་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་ཡང་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་ཆ་མེད་སྦྱོར་བ་མེད་ཅེས་པའང་མི་འཐད་དོ། །འདུས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་མེད་ན་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་གོང་བུ་ཞིག་ནམ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །

༄ ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མི་འཐད་པར་སྟོན་མོང་དུ་དགག་པ།

> རྩ་བར། གང་ལ་ཕྱོགས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད། །
> དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚིག་འདིས་ནི་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རེག་ལ་མ་འབྱར་བའི་སྒོ་ནས་རགས་པ་རྩོམ་པར་འདོད་པ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིས་ནི་མུ་སྟེགས་གཟེགས་ཟན་པའི་འདོད་པ་དང་། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པའང་འགོག་ནུས་སོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

> འབྱར་བ་དང་ནི་བསྐོར་བ་འམ། །
> བར་མེད་རྣམ་པར་གནས་ཀྱང་རུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་མུ་སྟེགས་གཟེགས་ཟན་པའི་ལུགས་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྦྱར་ནས་རགས་པ་རྩོམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལྟར་བསྐོར་བ་བར་མཚམས་དང་བཅས་པས་རགས་པ་རྩོམ་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་རེག་ལ་མ་སྦྱར་བས་རྡུལ་ཕྲན་རྩོམ་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་མཐར་ཐུག་པ་ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་ཕྱོགས་དྲུག་ནས་རྡུལ་དྲུག་གིས་བསྐོར་དེ་རགས་པ་རྩོམ་པ་ན། ཕྱོགས་དྲུག་ལ་བལྟས་པའི་ངོས་དྲུག་ཡོད་པ་དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཅོག་ཙེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤར་དུ་བལྟས་པའི་ངོས་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་། ནུབ་དང་། བྱང་དང་། སྟེང་དང་། འོག་བཅས་ཕྱོགས་སོ་སོར་བལྟས་པའི་ངོས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས། ཅོག་ཙེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

> དབུས་གནས་རྡུལ་ཕྲན་རྡུལ་གཅིག་ལ། །
> བལྟས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །
> རྡུལ་ཕྲན་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ཡང་། །
> དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཡིན་བརྗོད་ན། །

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

> རྡུལ་ཕྲན་གཞན་ལ་ལྟ་བའི་ངོས། །
> གལ་ཏེ་གཞན་དུ་འདོད་ན་ནི། །
> རབ་ཏུ་ཕྲ་རྡུལ་ཇི་ལྟ་བུར། །
> གཅིག་པུ་ཆ་ཆས་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གང་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་རྡུལ་དེ་ཆ་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

༄ རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཉི་གྲིབ་མ་འཁོར་ཚུལ་ལས་ཆ་མེད་དུ་མི་གྲུབ་པ།

རྒྱ་བར། གྲིབ་དང……………། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡུལ་ཕྲན་རབ་ལ་ཉི་འོད་ཕོག་པའི་ཚེ་འོད་ཀྱིས་སྣང་བའི་ཆ་དང་གྲིབ་མའི་ཆ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་ན་ཆ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང། སྣང་བ་དང་གྲིབ་མའི་ཆ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་མེད་ན་སྣང་བ་འབའ་ཞིག་གམ་ཡང་ན་གྲིབ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་སྣང་བ་དང་གྲིབ་མའི་ངོས་གཉིས་མེད་པར་འདོད་ན། དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་རགས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་མེད་པར་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །རགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་གྲིམ་མའི་ངོས་གཉིས་མེད་པར་ནི་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཕོག་པ་ན་ཕྱོགས་གཞན་ན་གྲིབ་མས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པར་འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གནོད་དོ། །དེ་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཆ་མེད་དུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་ལ་སྣང་བ་དང་གྲིབ་མའི་ངོས་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༄། སྒྲིབ་ཐོགས་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་ཆ་མེད་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ།

རྩ་བར། ·············སྒྲིབ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །
གོང་བུ་གཞན་མིན་དེ་དེའི་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐ་དད་ཡོད་དགོས་པ་དེ་ལྟར་དུ་མི་འདོད་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་ནས་རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཚེ་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་དང་ཐོགས་མ་ཐོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཚོགས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ཐོགས་པའམ་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རགས་པ་རྣམས་ལའང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དྲུག་འདུས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་པ་དང་། ཐོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཁྲི་དང་འབུམ་སོགས་ཇི་ཙམ་ཚོགས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་མེད་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་ཀ་བུམ་དང་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་གང་ལའང་དེ་ལྟར་མེད་པར་འདོད་དགོས་ན། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་གནོད་དོ། །དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲིབ་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་ན། གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་ཞུགས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་ཙམ་འདུས་ཀྱང་རགས་པ་རྩོམ་མི་ནུས་པ་གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །

ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་གྲིབ་མ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་ཐོགས་པ་ཡོད་པ་ནི་

རགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། ཆ་ཤས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཆ་ཤས་ཅན་གོང་བུ་ལས་ཐ་དད་ཡིན་པ་འདོད་དམ་གཅིག་ཡིན་པ་འདོད། དེ་གཉིས་ཐ་དད་སོ་སོར་ཡིན་པ་འདོད་ན་ནི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཐ་དད་པ་དང་། ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཤས་ཅན་སོགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་གོང་བུ་གཞན་མིན་པ་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། གྲིབ་མ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་ཐོགས་པ་སོགས་གོང་བུ་རགས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་གོང་བུ་རགས་པ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག རྡུལ་ཕྲ་རབ་གྲིབ་མ་སོགས་ཁྱད་པར་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༄ རིམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ།

རྩ་བར། གཅིག་ན་རིམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྣང་བ་དང་གྲིབ་མ། སྒྲིབ་དང་མ་སྒྲིབ་ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཆ་མེད་རྫས་ཐ་དད་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། གོང་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བརྟགས་ཏེ་ཆ་མེད་ཅིག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པ་རགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མི་ཐ་དད་པར། གོམ་སྟབས་གཅིག་བོར་བས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རགས་པ་རྣམས་ལའང་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་པར་རྫུལ་ཕྲ་རབ་ལྟར་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས་སོ། །

མདོར་ན་རྫུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་དང་ཆ་ཤས་ཅན་རགས་པ་གཉིས་ལ་ཕྲ་རགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འདོད་ན། ཆ་མེད་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་བཞིན་རགས་པ་ལའང་ཆ་ཤས་མེད་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་རགས་པ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་ན་གོམས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་བོར་བ་སོགས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

༄ ཟིན་མ་ཟིན་ཅིག་ཅར་མེད་པར་ཐལ་བ།

རྩ་བར། ཟིན་དང་མ་ཟིན་ཅིག་ཅར་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆ་མེད་རྫུལ་ཕྲ་རབ་དང་ཆ་ཤས་ཅན་རགས་པ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན། རགས་པའང་ཆ་ཤས་སུ་མེད་པ་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་པས། གོམ་པ་རིམ་གྱིས་སྤོས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་ཆ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་དོན་ལ་གོམ་སྐབས་གཅིག་བོར་བས་གོམ་པས་ཟིན་པའི་ཆ་དང་མ་ཟིན་པའི་ཆ་སོ་སོ་བ་གཉིས་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མདའ་འཕངས་པ་ན་མདའི་རྩེ་མོས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་གི་འདབ་མ་བརྒྱ་བརྩེགས་པ་ཁབ་ཀྱིས་འབིགས་པ་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་ཡིན་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕིགས་པ་ལ་ཟིན་དང་མ་ཟིན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རགས་པ་རྣམས་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫུལ་དང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫུལ་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད

པར་འདོད་པས་ན། རགས་པ་རྣམས་ལ་འང་ཟིན་དང་མ་ཟིན་སོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

༄ རིས་ཆད་དུ་མར་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ།

རྒྱ་བར། རིས་ཆད་དུ་མར་གནས་པ་དང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་གྲིབ་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྒྲིབ་དང་མ་སྒྲིབ། རེམ་གྱིས་འགྲོ་བ། ཟིན་དང་མ་ཟིན་སོགས་ཆ་ཤས་ཅན་ལ་མེད་པར་ཐལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རིས་སུ་ཆད་པའི་སྦྲོག་ཆགས་སྐྱེ་ཚན་དུ་མ་ཡུལ་ཕྱོགས་དུ་མར་གནས་པ་མི་སྲིད་དེ། ཡུལ་ཕྱོགས་ལ་ཆ་ཤས་དུ་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡུལ་ལུང་གཅིག་ན་གླང་ཆེན་ལྟ་བུ་ཞིག་གནས་པ་ན། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྟ་སོགས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་སྦྲོག་ཆགས་སྐྱེ་ཚན་དུ་མ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཐ་དད་པར་དུས་མཉམ་དུ་གནས་པ་ཡོད་ན་ནི། ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རགས་པའང་ཆ་མེད་དང་ངོ་བོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྟ་གནས་པའི་ཆ་དང་། གླང་ཆེན་གནས་པའི་ཆ་སོགས་སྐྱེ་ཚན་དང་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

རིགས་པའི་གནད་ནི། གང་རྟ་དང་གླང་པོ་སོགས་སྐྱེ་ཚན་དུ་མ་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་ན་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་རྟས་བཀབ་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་གླང་ཆེན་མེད་ལ། གླང་ཆེན་གྱིས་

བཀབ་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ཧྲ་མེད་པ་དེ་གཉིས་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཆ་ཐ་དད་པར་སྟོང་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིས་ཆད་དམ་སྒྲིག་ཆགས་སྔེ་ཚན་དུ་མ་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གནས་པ་ཡོད་ན་ནི་གཞི་དེ་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །

༄ མིག་གིས་མི་སོད་པའི་སྒྲིག་ཆགས་ཕྲ་མོ་མེད་པར་ཐལ་བ།

རྩ་བར། མིག་གིས་མི་སོད་ཕྲ་བའང་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟར་རགས་པ་རྣམས་ལའང་ཉི་གྲིབ་དང་སྒྲིབ་དང་མ་སྒྲིབ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྲ་རགས་གཉིས་པོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། མིག་གིས་མི་སོད་པའམ་མི་ཟིན་པའི་སྒྲིག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ལྟ་བུའང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྒྲིག་ཆགས་དེ་དག་ཀུང་མང་དུ་འདུས་ན་མིག་གིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་མིག་གིས་མ་ཟིན་ཀྱང་དུ་མ་འཛོམས་པ་མིག་གིས་ཟིན་པ་ཡིན་នོ་ཞེ་ན། ཕྲ་རགས་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་མིན་པར་རིམ་གྱིས་རྣམ་པ་འགྱུར་བའི་ཆ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་བོ། །

མདོར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང་། ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་དཔྱད་ན། རགས་པ་ནས་ཕྲ་བའི་བར་ཕྱི་རོལ་རྫས་སུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་འགྲུབ་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆ་བརྟགས་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༄། ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།

རྩ་བར། མངོན་སུམ་བློ་ནི་རྨི་སོགས་བཞིན། །
དེ་ཡང་གང་ཚེ་དེ་ཡི་ནི། །
ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་མིན་སྣང་ན། །
དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཇི་ལྟར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོ་སྔེ་པ་དག་ན་རེ། ཕྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ། ཡང་དག་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་དགོས་ལ། ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པའི་བློ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྙམ་ན། རྣམ་རིག་སྨྲ་བས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ། མངོན་སུམ་གྱི་བློ་ནི་རྨི་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྨི་ལམ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞིང་ཡུལ་དུས་སོགས་ངེས་པ་ཡོད་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པའི་བློ་དེར་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་འབྱུང་བ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཚེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་མི་སྣང་བ་དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་མིག་ཤེས་དེ་འགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་

སྔོ་བཞིན་དུ་རང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་གཏམ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམིགས་སྔོ་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། ཕྱི་དོན་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱི་དོན་དེ་འགག་ཟིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་འདས་པ་དངོས་མེད་དུ་སོང་བ་ཞིག་རྣམ་པ་སྔོ་བའི་ཤེས་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་ཇི་ལྟར་སྔོ་སྟེ་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །

འདི་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་ནི། །
གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མིན། །
དེ་ནི་མི་གཙང་ལ་སོགས་ལ། །
གཙང་སོགས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་རྫུན། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཚད་མས་བརྟགས་པའི་ཚེ་ན། སྐད་ཅིག་མའི་བློ་ལ་ཞེན་པ་གོམས་ནས་ཚད་མར་འཛིན་པ་ཙམ་ལས། དོན་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ཏིང་ངེས་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་།

མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །
ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །

གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། །
འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རྟག་འཛིན་གྱིས་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པས་སྐད་ཅིག་མ་རང་མ་ཤེས་པས། སྔ་དྲོའི་བུམ་པ་དང་ཕྱི་དྲོའི་བུམ་པ་གཉིས་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ནས་འཁྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་བཞིན་དཔེར་ན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་བུད་མེད་མི་གཙང་བའི་གཟུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་པས་གཙང་བར་འཛིན་པ་དང་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་འདི་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་སྨྲས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་ཁེགས་སོ། །

དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས། ཕྱི་དོན་མྱོང་བའམ་མཐོང་བ་མེད་ན་ཕྱིས་སུ་ཡིད་ལ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་ནའང་། ཕྱི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བ་ཡོད་དགོས་སྟེ། ཕྱིས་སུ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཅོག་ཙེ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་ནས་ཕྱིས་སུ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་དུ།

༄ དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དགག་པ།

རྩ་བར། དཔེར་ན་དེར་སྣང་རྣམ་རིག་བཞིན། །
བཤད་ཟིན་དེ་ལས་དྲན་པར་ཟད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་མངོན་

སྨྲས་གྱིས་སྣང་བ་ཡོད་པ་ནི། གང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དོན་སྣང་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་དང་། མདོར་སྨྲས་བློ་ནི་རྨི་སོགས་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་གྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱི་དོན་དྲན་པའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལས་དྲན་པ་བསྐྱེད་པས་ངེས་པར་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མི་དགོས་ལ། རྨི་ལམ་དུ་ནང་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟ་དང་བ་གླང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་སྣང་ཀྱང་སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྟ་གླང་རང་མཚན་པ་ལྟར་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པས་དྲན་པ་ཡོད་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །

འོན་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །
དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་នོ། །

ཞེས་པའི་སྐབས་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་པ་སྒྲུབ། དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་འདིར་དྲན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་དོན་མྱོང་བ་སྔོན་སོང་མི་དགོས་བཤད་པ་གཉིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ལྐྱད་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ལས་དྲན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེར་སྣང་བ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་སྟེ། དྲན་པ་བྱུང་བ་ལས་དོན་མྱོང་བར་མི་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱོད་འཇུག་ལས་དྲན་པའི་སྒྲ་

རོལ་ན་མྱོང་བ་སྔོན་སོང་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ། ཕྱི་གཟུགས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་སྒྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི། ཕྱི་དོན་ཡུལ་དངོས་སུ་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་པ་བསྒྲུབས་ནས། དྲན་པ་དེས་རང་རིག་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་མིན་ནོ། །

མདོར་ན་དྲན་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་མྱོང་མི་དགོས་ཤིང་། མྱོང་བ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་རང་ཉིད་མྱོང་མི་དགོས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་དྲན་པ་བསྐྱེད་པས། དྲན་པ་དེ་ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་མྱོང་བ་ལས་བསྐྱེད་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་གྲུབ་ན་ངེས་པ་མེད་དེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་རྟ་གླང་སོགས་མེད་བཞིན་དྲན་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་ནའང་དེ་དང་མཚུངས་ན་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་པ་ཞིག་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་རྟོགས་མོད། འོན་ཀྱང་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློས་གཟུགས་སོགས་རྟ་གླང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མེད་པ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྨི་ལམ་དང་སད་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་ཕྱི་དོན་རྣམས་དོན་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

༄། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ།

རྩ་བར། སྨིལམ་མཐོང་བ་ཡུལ་མེད་པ། །
མ་སད་བར་དུ་རྟོགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བས་སྨིལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྨིལམ་སྐབས་ཀྱི་རྟ་གླང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་། སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་གཟུགས་སོགས་རྟ་གླང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྨིལམ་གྱི་དཔེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྨིལམ་གྱི་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་པ་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན། སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དེ་འང་གཏི་མུག་གི་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྟོགས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་འཛིག་རྟེན་ནི་སྨིལམ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མཐོང་སྟེ། མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་དེ་མེད་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་གི་ཚེ་དེའི་གཉེན་པོ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་སད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ཡུལ་མེད་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་དེ་ནི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡོད་ལ། ནམ་ཞིག་སད་པའི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་གཏི་མུག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་ཀྱང་། ནམ་ཞིག་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

འདིན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྲིད་དུ། །
མ་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །
སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །
གཏི་མུག་གཉིད་སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དབུ་མ་པས་ནི་གཉིད་མ་སད་བར་ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། སད་པའི་ཚེ་ན་ཡུལ་དབང་པོ་ཤེས་པ་གསུམ་ཆར་བདེན་པར་མེད་པའི་དཔེས་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་འདོད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དཔེ་རྨི་ལམ་དང་སྦྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་། དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཐད་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐ་དད་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

མདོར་ན་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་སེམས་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ཀྱང་། སད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན། སྒོངས་

པ་མ་རིག་པའི་བློའི་འགལ་ཟླ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་བར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་རྟོགས་ཀྱང་། གཏི་མུག་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བློ་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་ནས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

༄། གང་ཟག་ཕན་ཚུན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་ཚུལ།

རྩ་བར། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་དབང་གིས་ན། །
རྣམ་པར་རིག་པ་ཕན་ཚུན་ངེས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མ་ཡིན་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་དེའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྟེ་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ནས་དེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ངག་གི་བརྗོད་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་ལ་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་རིག་ངེས་པ་ཡོད་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་སེམས་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་དགེ་སྡིག་

གི་རྣམ་རིག་གི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ལུས་ངག་གི་ཁྱད་པར་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་བཟང་ངན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་སེམས་རྣམ་རིག་གི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བ་ལས་ཕྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་སྡིག་གི་བྱ་བ་ལ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་ངེས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་ལོགས་སུ་གྲུར་པའི་ཕྱི་དོན་ལུས་ངག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

ཆོས་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཏེ། །
ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྔོན་ལ་འགྲོ། །
གལ་ཏེ་གདུག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །
སླས་སམ་ཡང་ན་བྱས་ཀྱང་རུང་། །

དེ་ལ་དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་འཐོབ། །
ཤིང་རྟ་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད

སྣང་ཚུལ་ལྟར་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་དགེ་སྡིག་གི་ལས་གདན་ནས་མི་འབྱུང་བའང་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ངན་པས་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་གཞན་ཕ་རོལ་པོའི་རྣམ་འགྱུར་ངན་པ་དང་ཚིག་རྩུབ་བརྗོད་པ་དེའང་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུག་པ་དེའང་ཕྱི་དོན་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་བཞིན་སྣང་བ་དེའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ནང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འཁྲུག་པར་བྱས་པས། དོན་དུ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་སེམས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པའི་ལས་བསྐྱེད་པ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །

༈ སད་རྨིའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བསྟན་པ།

རྩ་བར། སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉོན་པས་ན། །
དེ་ཕྱིར་རྨི་དང་འབྲས་མི་མཚུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཁྱེད་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས་པར་འདོད་ན། རྨི་ལམ་དང་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་བྱ་བ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་བྱིན་པ་དང་། སྲོག་ཆགས་བསད་པ་སོགས་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་

འབྱུང་བ་རྣམས་རྨི་ལམ་དང་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་དགེ་སྡིག་རྣམས་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པ་ལས་ཕྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མིན་ཞིང༌། གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མཚུངས་ཤིང་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྒྱུ་འདྲ་ན། །
ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། །

ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་བཞིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ན། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་འགག་པས་སླར་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་གཉིད་སད་པས་སླར་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཤི་ནས་སླར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་རྩོད་པ་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་དགེ་སྡིག་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་བསགས་པར་འདོད་ན་རྨི་ལམ་དང་གཉིད་སད་སྐབས་སུ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་ཅི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་ཤེ་ན། སེམས་ཙམ་པས་རྨི་ལམ་དང་སད་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་མི་མཚུངས་པ་ནི། སེམས་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་མ་ནོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་སེམས་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ཡོད་པས་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་ཞིང༌། སད་པའི་ཚེ་ན་གཉིད་ཀྱིས་མ་ནོན་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་དངོས་གཞི་འབྱུང་ངོ༌། །

དེ་དང་མཚུངས་པ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ། །

སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྡིག་མེད་དེ། །
སྨྲ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ན། །
བསོད་ནམས་དང་ནི་སྡིག་པ་འབྱུང་། །

ཞེས་སྨིལམ་གྱི་སྣང་བ་དང་སྨྲ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྨྲ་མའི་ཧྲ་གླང་སོགས་སྨྲ་མའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་གསོད་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྲོག་ཆགས་བསད་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་བྱས་པས་ཀུན་སློང་ངན་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཙམ་ལས་འབྲས་བུ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་སྟེ་སྨྲ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སྨྲ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྨྲ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དངོས་གཞི་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་གྱི། གཉིད་ཀྱིས་ནོན་མ་ནོན་དང་སྨྲ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་དངོས་གཞི་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༄ དགེ་སྡིག་སེམས་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།

རྩ་བར། འཆིབ་གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་གི། །
བྱེ་བྲག་ལས་དེ་དཔེར་བྱ་ན། །
འདྲེ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དབང་གིས། །
གཞན་གྱི་དྲན་ཉམས་འགྱུར་སོགས་བཞིན། །

དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པས་དན་ཏ་ཀའི། །
དགོན་པ་ཇི་ལྟར་སྟོངས་པར་འགྱུར། །
ཡིད་ཉེས་ཁ་ན་མ་ཐོ་ཆེར། །
ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོར་སྨྲ་བས་སླར་བརྒལ་བ། ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན། སེམས་ཅན་སུ་ལའང་ལུས་དང་ངག་མེད་པས་ལུག་ལྟ་བུ་ཤན་པས་གསོད་པ་ན་ཇི་ལྟར་འཆི་བར་འགྱུར། ལུས་ངག་མེད་པས་སྲོག་ཆགས་གཞན་གསོད་སེམས་ཙམ་གྱིས་གཞན་སྲོག་ཆགས་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་ན། ལུག་འཆི་བ་དེ་ཤན་པས་མ་བྱས་པས་ཤན་པ་ལ་ལུག་བསད་པའི་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ལུས་ངག་མེད་ཀྱང་ལུག་ལ་སོགས་པ་འཆི་བ་ནི་ཤན་པའི་སེམས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་པར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་གིས་འཆི་བ་ཡིན་གྱི། དེས་ན་ཤན་པས་སྲོག་གཅོད་པའི་རྣམ་རིག་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་སྣང་ལ་ཕ་རོལ་པོའི་མཚོན་གྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། དོན་དུ་སྲོག་ཆགས་འཆི་བ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ལས་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་ཆགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད་སྣང་ཚུལ་ལྟར་ཤན་པས་སྲོག་ཆགས་སོགས་མཚོན་གྱིས་བསད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། ཐ་སྙད་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། སྲོག་ཆགས་སོགས་ཤན་པས་མཚོན་གྱིས་བསད་པ་མིན་པར་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་བསད་པར་འདོད་པས། དེས་ན་ལུགས་འདིར་མཚོན་

སོགས་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་བསད་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག སེམས་ཀྱི་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་བསད་པ་ཡིན་གྱིས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་མཚོན་ཆ་ཞིག་གིས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྲོག་ཆགས་སོགས་གསོད་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་དཔེར་ན་འདྲེ་དང་གདོན་དང་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་སྒོམ་དང་དམིགས་པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས། གཞན་གྱི་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། སྨྱོ་བ་དང་། གཞན་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྔགས་མཁན་གྱིས་ལྷ་དང་སྔགས་གྲུབ་པས་དེའི་ནུས་པ་ལས་ཕ་རོལ་པོ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ཚར་བཅད་པ་སོགས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དཔེར་བྱས་ན། འཕགས་པ་ཀཱཏྱཱའི་བུ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱི་བརླབས་པས་ས་ར་ནས་སྨིཧྣས་འདྲ་མིན་མཐོང་བ་དང་། དྲང་སྲོང་དགོན་པ་པའི་ཡིད་འཁྲུགས་པས་ཐགས་ཟངས་རིས་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ནུས་པས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པས་དེ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་བར་མི་འདོད་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བོ། །

མདོར་ན་གཙོ་བོ་སྲོག་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་རྫོགས་མིན་དེ་སེམས་ཀུན་སློང་གི་བག་ཆགས་ལས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁུངས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་བསྟན་

པའི་ཕྱིར་ཁྲིམ་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་སྟོན་དན་ཏ་ཀའི་དགོན་པ་དང༌། ཀ་ལིང་ཀའི་དགོན་པ། མ་ཏང་ཀའི་དགོན་པ་རྣམས་སྟོངས་པ་ཐོས་སམ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པས། དེས་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཁྲོས་པས་ཡིན་པ་བདག་གི་ཐོས་སོ་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཇི་ལྟར་ཡིད་འཁྲུགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཆི་བར་འགྱུར། དེ་ནི་ལྷ་དང་སྲུང་མ་སོགས་མི་མ་ཡིན་པ་དྲང་སྲོང་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གིས་བསད་པ་ཡིན་ནོ། དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འཁྲུགས་པས་ནི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་མི་མ་ཡིན་གྱིས་ལུས་དང་ངག་གིས་སྲོག་བཅད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་དཔེར་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྨྲར་ནས་བསྟན་པས། དེས་ན་དྲང་སྲོང་རྣམས་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་མེད་ཀྱང་ཡིད་འཁྲུགས་པ་ཙམ་གྱིས་དགོན་པ་སྟོངས་པ་དང༌། གཞན་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་འཆི་བ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་གྲུབ་བོ། །

༄ གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ།

རྩ་བར། གཞན་སེམས་རིག་པས་ཤེས་པ་ནི། །
དོན་བཞིན་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་དཔེར། །
རང་སེམས་ཤེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོར་སྨྲ་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་

ལས་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ན། ཐ་མལ་བའི་རྫས་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་གཉིས་ལས་གཞན་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་ཤེས་སམ་མི་ཤེས། མི་ཤེས་ན་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་དོ། །ཤེས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། གཞན་སེམས་ཤེས་ཟེར་བ་དེ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གཞན་སེམས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་དང་། དེའི་གཟུགས་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ཐ་མལ་བས་ནི་སྔགས་དང་མཐུ་ཡིས་ནུས་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ལས། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་གཞན་གྱི་སེམས་དང་འདྲ་བ་ཙམ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི། དཔེར་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ཤེས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ཞིག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སུ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྣམས་སྣང་བ་ལས། གཞན་སེམས་རྗེན་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས།

གཟུང་བ་རྣམ་པར་རིག་པའི་དོན། །

གཞན་གྱིས་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི། །

མཉམ་པར་མ་བཞག་མཉམ་བཞག་པའི། །
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ། །

ཕན་ཚུན་ཡུལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། །
མཉམ་པར་མ་བཞག་དག་ལ་ནི། །
རང་གི་རྣམ་རྟོག་སྣང་ཕྱིར་དང་། །
མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། །

ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་དེའི། །
གཟུགས་བརྙན་རབ་ཏུ་སྣང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཕལ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་སོགས་ཤེས་ནུས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་མི་མྱོང་བ་ནི་གཞན་སེམས་རྫིན་པ་མི་ཤེས་པས་ཡིན་ནོ། །

འོན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་ནུས་སམ་སྙམ་ན། སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་། གཞན་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྣམས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལས། ཕལ་པ་དང་གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གཞན་གྱི་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་བཞིན་རིག་མི་ནུས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པ་ལྟར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པས་རང་གཞན་གྱི་སེམས་ཅི་ཕྱིར་རིག་པར་མི་ནུས་སྙམ་ན། ཕལ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་

གྱིས་བསྒྲིབས་པས་གཞན་གྱི་སེམས་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སྣང་བ་དེ་ལ། གཞན་གྱི་སེམས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་གོ་སྙམ་ཡང་། དོན་དུ་ཚུལ་ཇི་བཞིན་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཀྱི་བཀབ་པའི་ཅོག་ཙེ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ། ངས་ཅོག་ཙེ་མཐོང་ངོ་ཟེར་ཡང་། དོན་དུ་ཅོག་ཙེ་དངོས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཕལ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པས་གཉིས་སུ་ཞེན་པས། ཇི་སྲིད་དུ་གཉིས་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་རིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

༄ རྣམ་རིག་ཙམ་དེ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ།

རྩ་བར། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི། །
བདག་གིས་བདག་གི་མཐུ་འདྲ་བར། །
བྱས་ཀྱི་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཀུན། །
བསམ་ཡས་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། འདིར་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་དང་ནུས་པ་དང་འཚམ་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཞིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་

ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་བྱང་དང་འགྱུར་བྱང་སྨོས་པ་ནི།

ཉི་ཤུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ཤཱི་ལེན་དྲ་བོ་དྷི་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

༄ སླར་སྨྲས་པ།

རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་རབ་ཀུན་བསྡུས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །
བརྩེ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་པད་དཀར་འཆང་། །
མ་ལུས་བདུད་ཀུན་འཇོམས་མཛད་གསང་བའི་བདག །
ཀུན་འདུས་དབྱིག་གཉེན་བདག་བློའི་པད་མོར་རོལ། །

གང་གིས་མི་འཇིགས་ལུང་རིགས་སེངྒེའི་སྒྲས། །
སྣང་བྱའི་ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་། །
སྣང་བ་སེམས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཉིད་དུ་གཞིགས། །
རྟོག་བྲལ་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་བུ་གསལ། །

བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ཀུན། །
འབྱུང་བ་དངོས་པོར་བདག་འཛིན་རྩ་བར་ངེས། །
དེས་ན་རྣམ་རིག་ལེགས་བཤད་ཉིན་འབྱེད་བརྒྱུས། །
དངོས་ཞེན་གཏན་ནས་ཟད་པའི་གཉེན་གཅིག་ལགས། །

བཀའ་བསྟན་མདོ་རྒྱུད་ཆུ་གཏེར་ཆེན་མོ་ལས། །
དྲངས་ཏེ་སྣང་བ་རྣམ་རིག་གྲུབ་པ་འདིས། །
སྐྱེ་རྒྱུའི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བའི་གཉེན་གཅིག་པུ། །
སྣང་སེམས་རྟོགས་པའི་སྒྲིད་ལས་གྲོལ་གྱུར་ཅིག །

འཁོར་འདས་སྣང་བ་སེམས་ཀྱི་རང་གཤིས་དེ། །
ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་བཤད་ཆུ་ཀླུང་གང་གཱའི་རྒྱུན། །
མི་ནུབ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་འཛིན་པ་དང་། །
འཆད་རྩོད་རྩོམ་པས་འཛམ་གླིང་མཛེས་གྱུར་ཅིག །

རྣམ་རིག་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ། །
ཀུན་མཁྱེན་གསུང་ལས་ཇི་བཞིན་གསལ་བ་ལྟར། །
ལེགས་བཤད་བློ་ཁ་གོམས་ཕྱིར་བྲིས་པས་ཀྱང་། །
རྒྱལ་བསྟན་སྣང་བས་འཛིག་རྟེན་བདེ་འགྱུར་ཅིག །

འདི་ན་གཞུང་ལུགས་འགྲེལ་བའི་ཁུར་བླངས་ཀྱང་། །
ཤེས་རབ་ཞན་པས་འགལ་འཛོལ་ཅི་མཆིས་བཤགས། །

ལེགས་སྦྱིད་ཟེགས་མས་མཁའ་ཁྱབ་སེམས་ཅན་རྣམས། །
མཁྱེན་གཉིས་རྒྱལ་བའི་ས་ལ་མྱུར་བགྲོད་ཤོག །

ཅེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་རིག་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་མཐུ་ལས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཇུག་པ་མི་དམའ་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ། དཀོན་མཆོག་བསམ་འཕེལ་དུ་འབོད་པ་དེས་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ངེས་དོན་རིན་ཆེན་དཔལ་རིའི་བཤད་གྲྭ་མཐོ་རིམ་དྲུག་པའི་སྐབས་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་བསླབ་པ་བྱུང་བའི་ཚེ། བླ་འཁོར་གྱི་བགྲོ་གླེང་དཔྱད་རྩོམ་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་རྩོམ་བྲིས་ཡོད་པར། རིམ་པས་ཆོས་གྲོགས་འགས་མུ་མཐུད་ནས་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་ན་ཅེས་བསྐུལ་མ་དང་། སེམས་ཤུགས་བྱིན་པས་མི་འཛིན་འཛིན་མདོག་གིས་ཁུར་ཆེན་པོ་བླངས་ནས་ལུམྦི་ནིའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞོར་དུ་གུང་སེང་རྣམས་སུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལ་དཔེ་གློག་གི་གཞི་བཅོལ་ནས་བྲིས་ཤིང་། སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ ༢༥༦༢ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མཆུ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གནས་མཆོག་ལུམྦི་ནིའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་དཔལ་ལྡན་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་པད་སྦྱངས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་རང་གནས་སུ་སྦྱར་བས་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྣང་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་གྱུ། ། སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།